TAIR O GERDDI DIDDAN:

SEF

YMDDIDDAN RHWNG Y SARPH A'R GOLOMEN,

CYWYR YN ERBYN MEDDWYR,

YMDDIDDAN RHWNG DWY CHWAER.

Y MWYTHIG: ARGRAFFWYD 1767.

YMDDIDDAN,

RHWNG

Y SARPH a'r GOLOMMEN.

Sarph. DYDD da fo i'r Glommen lawen heini,
Heden ysgafn, aden wisgi.
Clom. Dydd da fo i tithe'r Sarph ddolennog,
Sydd ar ei Thorr yn swysfil ofnog.
Sarph. Myfi ydyw'r doetha o bob creadur,
A luniodd Duw wrth ryw ei natur;
Er bod *Adda* ag *Efa*'n gyfrwys,
Myfi au twyllais nhwy ymharadwys.
Clom. Na wna mor bôst o waith dy bechod,
Yn denu Dyn i'r Pwll di waelod;
A pheth a 'nillaist ti wrth dy amcan,
Ond cael figo'th fiol dy hunan?
Sarph. Mi 'nillais Feddiant a Llywodraeth,
Ynghalon *Adda* ai holl Hiliogaeth;
Hen Nyth y G'lommen aur ei hasgell,
Dyna'r fan lle mae fy nghastell.
Clom. Trwy dy Dwyll a thrwy dy wenieth,
Trwy dy Ragrith a'th Hudolieth;
Trwy dy Gelwydd a'th Dichellion,
Yr aethost di a'm Treftadaeth gyfion.
Sarph. Yn gelwyddog pam i'm gelwi,
Ond gwir a ddweydais i wrth y rheini;
Y bydde iw Llygaid gael eu hageryd, *Gen.* 3, 5.
Os bwytaen nhw o Bren y Bywyd.

C. Di ddweydaiſt ti na fyddent feirw, *y 4 adn.*
Ond Celwydd hynod ydyw hwnnw?
Nid yw dy wir di ddim ond Eſcus,
I ddweydyd Celwyddd wrth ei Yſtlys.
Sarph. Os wyfi'n dweydyd ymbeil Celwydd,
I dwyllo Dynion angyfarwydd;
Mi ga fy nghoelio'n gynt gan fagad,
Na thi, ſy'n dweyd y gwir yn waſtad.
Clom. Digon gwir yw'r Geiriau rheini,
O ſywaith, fel mae'n fawr drueni;
Ond gwir ei hun raid imi gadw,
Pedfae heb neb yn coelio hwnnw.
Sarph. Wel, dywed imi gwir yn eglur,
Am Blant Dynion wrth eu Natur;
Ym mha Gyflwr o drueni,
Y mae Dyn yn cael ei eni?
C. Fel hyn y genir dyn y baban, *Rhuf.* 5. 12.
Dan Ddigofaint Duw yn gyfan; *Job* 14. 4.
Ar ddelo Diafol yn Wâs i Bechod, *Sal.* 51. 5.
Ac yn Etifedd Uffern iſod. *Ioan*, 3. 6.
S. Wel pa ryw famaeth a dy goelie, *Eph.* 2. 3.
A dawe yw phlentyn ſugno ei bronnie?
Mae'n harddach iti ddweydyd Celwydd,
Na dweydyd gwir o gymaint Gwradwydd.
Clom. Dyna Reſwm anyſtyriol,
Nid anhaws gan un Famaeth dduwiol
Garu ei Phlentyn ai Hanwylyd,
A chredu'r gwir am dano hefyd.
Sarph. Pa ryw hyd erys Dynion,
Tan Ddigofaint a Melldithion?

Tan Gondemniad Barn y Gyfreth,
A'i hên Galonnau'n llawn Gelynnieth.
C. Hyd oni enir hwy o newydd, *Ioan*, 3. 3.
Trwy ei hail genhedlu ynghorph yr Arglwydd,
Hydoni nwydier eu Naturiaeth, *ar 5 adn. Eph.* 5. 30.
Trwy Fedydd Crist a'i Ysbrydoliaeth. *Mat.* 3. 11.
Sarph. Mae llai na hynny o waith yn ddigon,
Ei wneuthyr Dŷn yn gywir Gristion;
Rhy ddysn a manwl yr wyt di'n myned,
Geill rhai amhwyllo wrth fynd cymhelled.
Clom. Taw a siarad llais Rhagrithiwr,
I growni briw a gwaelod Pwdwr;
Mae troead Dyn mor bell yw gyfri,
A throi Tywyllwch yn oleuni. *Eph.* 5. 8.
Sarph. Er bod drwg weithredwyr creulon,
Fel Lladron câs a Thyngwyr meddwon,
Nid ydiw pawb o'r Byd yn pechu,
A rhaid ei troi mor bell o hynny.
C. Hardd deg i'madrodd braith ei ffedog,
Fel hyn dangosi 'th dorr flodeuog,
Och! mor guddiedig yw dy golyn,
Tan dy weniaeth mae dy wenwun. 2 *Cor.* 11. 14.
Pawb a bechodd ag a aethant, *Rhuf.* 3. 23.
Yn ol am gynydd Duw ai ogoniant,
Am hynny rhaid ei bawb ddychwelyd,
Ne fynd ymlaen i uffern danllyd.
S. Yr wyti fellu 'n rhoi 'r gonesta,
Tan 'r un pwnn ar lleidr penna,
Ba beth a ddweudi di am y tyngwr,
Nad yw na lleidr na rhagrithiwr.

S. Dangos etto i mi 'n Eglurach,
yn ymadel ath gyfeilliach?
a fodd y geill fod dŷn gyfion,
Heb Ddim daioni yn ei galon?
C. Pam y dweudaist di cen hyfed,
Mai di ydyw'r doetha o'r holl greduried,
Di fynni gael dy ddysgu rwan,
Gena fi greadur egwan.
S. Mi fym mi gynt mewn cyflwr gole,
Duw am gwnaeth mor ddoeth a thithe,
A Duw am trodd ir tywllwch eitha,
Am ddysgu drwg i rhai gwiriona.
C. Dangosa fi iti'r gwir yrwan
Ond nid ith disgu di dy hunan,
Ond fel y [illegible] ei ddysgu,
Yr hwn a ddysgaist dithe ei [illegible]
Mi welais air yn Sgrifenedig, *Luc.* 18. 19.
Nad oes yn dda ond Duw yn unig, *Joan* 1. 1.
A Duw yw 'r gair a wnaed yn (berffaith)
I Ddyn ei gadw grym y gyfraith, *Joan* 1. 14.
Hwn sy'n cyfiawn hau'r anuwiol, 1 *Pet.* 3. 18.
Hwn sy'n difa gwaith y diafol, 1 *Joan* 3. 8.
Yn y gwaetha o feibion dynion, *Eph.* 3. 17.
Os ceiff e feddiant yn ei calon. 1 *Joan* 5. 12
Ac oni cheiff y cyfion yma,
Le ynghalon meibion Adda,
Ni chân hwy byth mor nefoedd ole
Na gwared chwaith oth ysbryd dithe.
Yr un gair ar un gorchymyn,
A drodd yn gnawd ynghroth y forwyn,

Sy'n troi etto'n yſbryd bywiol, *Joan* 6. 63.
Ymhob calon Edifeiriol. 2 *Cor.* 3. 6.
Er bod y gair mewn ingc a phapur,
Yn ſgrifenedig yn y 'ſgrythyr,
Ni wna fo ddim lleſad i ddynion,
Ac yſpryd cythrel yn ei calon.
Y dyn ſy ai galon yn wag hebddo,
Mae hwn yn rhydd os bydd a'i Croeſo,
I dyngu a rhegu a galw'r cytherl,
Pei byddai Beibl tan ei geſel.
Ar dyn arall ai derbynio
Yn ei galon ag ai credo,
Mae hwn yn rhwym wrth y gorchmynion,
Pei bae heb feibl nês nar werddon.
Criſt yw'r Gair ar gaer yw'r bywyd,
A goleuni'r tâd ar yſbryd,
Sydd heb y gair ſydd heb y goron,
Ac heb ddim goleu yn ei galon.

D.

YN fy nghefn, mae gwewur yn rhoi arwydd delur dwus,
Ynghorph i gyd yn Crynnu, am Calon bach tan bwus,
A minna yn diodde iddi yr Acſſis ydyw'n hu,
Rhoes lawer un, i orwedd yn, llawr y ddaear ddu.
C. Fe aeth hynny yn orthrwn geni fod arna i'r fath fai,
Er imi Goſbi bagad y rwi yn pardynu rhai,
Llaw forwyn wyf i'r Angau ſy yn difa llawer Dun,
Fe heil yr holl Frenhinoedd oi Llyſoedd bod ag un.

D. Ond

D. Oud mawr na roi ti genad i ymgomio dipin bach,
A Ryddid i mi rodio am Corph i gyd yn iach,
Mi ffeiriwn ac oferedd a'r ffoledd gynt a fu,
Mewn Llann a phob Cynlieidfa er llonned y fae 'r llu.
C. Pydfawn i yn rhoi itti genad i rodio hud y Fro,
Ni chofit mo'ch addewid Gollyngit fi dros go,
Di eit yn ffol oferwr tra byddit yn y Bud,
Am hynny mi'th rho di orwedd mewn dauer fydd ar fud.
D. Pydfawn i wr Bonheddig a chini Bywer mawr,
Ni ddoi ti i'r fan lle byddwn nam llys i rodio'r llawr,
Cawn genit lonydd enud a rhydid yn y Bud,
Ni roi ti mono i orwedd mewn Daear fydder fud.
C. Ni ffriffiwn yn dy Bywar a'th wychdar ar dy farch,
Ni chei ti geni am hynnu un gronun mwy o barch,
Mi'th rown di yn gwla gelach i orwedd yn dy fedd,
I mado a'th holl reiolti mi eltrwn liw dy wedd.
D. Wrth glywed dy eiriau digllon mae nghalon yn gwunhau
My fi fy'n dyfal nychu, nid alla i hir barhau,
Ar Dduw mi ro fy ngweddi tro byddw i byw 'n Bud,
Cyn imi fynd i'r ddauer i orfedd ar fy hud.
C. Os wyti yn ddyn Difeiriol da fuddiol yw dy waith,
Cei fund i Deurnas Nefol Dedwyddol yw dy daith,
I Gwmni Duw 'n gariadus yn reunus iawn dy wedd,
Er bod dy Gorph yn gorwedd yn bryddedd yn y Bedd.

TERFYN.